

Ινστιτούτο Οσπρίων "Μαρίτσα" στην Πλόβντιβ

Автор(и): Ραστιτελνα защита
Дата: 05.02.2017 Брой: 2/2017

Το Ινστιτούτο Έρευνας Λαχανικών «Μάριτσα» (Ι.Ε.Λ.) – Πλόβντιβ είναι εθνικό ερευνητικό κέντρο για επιστημονικές, εφαρμοσμένες-επιστημονικές και υπηρεσιακές δραστηριότητες στον τομέα της βελτίωσης λαχανικών και πατάτας και των τεχνολογιών καλλιέργειάς τους. Βρίσκεται στην Θρακική Πεδιάδα – τη μεγαλύτερη περιοχή παραγωγής λαχανικών στη Βουλγαρία.

Ιστορία

Το **1930**, με εντολή του Υπουργείου Γεωργίας και Βασιλικό Διάταγμα του Τσάρου Μπόρις ΙΙΙ, σε γη που αγοράστηκε από το κράτος από την ιδιωτική φάρμα του Μίλιου Σ. Μπάλτοφ με έκταση 3.634 ντεκάρια, ιδρύθηκε το «Κρατικό Γεωργικό Πειραματικό Σταθμό» με πέντε ερευνητές. Η ερευνητική εργασία στο σταθμό κατευθυνόταν προς τη βελτίωση λαχανικών, ρυζιού, ζωοτροφών και ινώδων καλλιεργειών, καθώς και στην άρδευση. Από την ίδια την ίδρυση του σταθμού, ξεκίνησαν εντατικές δραστηριότητες για τη μελέτη μεγάλου αριθμού βουλγαρικών

και ξένων προσβάσεων ντομάτας, πιπεριάς, λάχανου, κρεμμυδιού, μπιτζελιού και φασολιού, κ.λπ., για τη δημιουργία νέων ποικιλιών λαχανικών. Άρχισαν να εφαρμόζονται πιο αποτελεσματικές μέθοδοι βελτίωσης, όπως συνεχής ατομική επιλογή στη ντομάτα, πιπεριά και φασόλι, ατομικο-οικογενειακή επιλογή στην κολοκύθα και ομαδο-οικογενειακή επιλογή στο κρεμμύδι και το λάχανο. Δημιουργήθηκαν οι ακόλουθες ποικιλίες πιπεριάς – Σίβρια 600, Καλίνκοβ 800/7, Παζαρτζίσκα Καπιά 794, Κούρτοβσκα Καπιά 1619· αγγούρι – Σταροζαγόρσκι λάνγκι-βελτιωμένο· κρεμμύδι – Λιάσκοβσκι 58, Πλόβντιβσκι 10, Ασеноβγκράντσκα κάμπτα 5· λάχανο – Κιόσε 17· φασόλι – Μαστίλεν 11β, Σταροζαγόρσκι τσερ και άλλες.

Το **1932**, ξεκίνησε η χρήση της ετερώσεως στη βελτίωση ντομάτας. Ο Χρίστο Ντάσκαλοφ, μαζί με τους συνεργάτες του, ξεκίνησε τη βελτίωση ετερωτικών ποικιλιών το **1934**, δημιουργώντας αρχικά τον διαποικιλιακό συνδυασμό Ζάρυα × Κόμετ, προορισμένο για θερμοκήπιο και πρώιμη παραγωγή. Χάρη στην επιτυχημένη έκφραση αυτής της υβριδικής ποικιλίας και την εξαιρετική οργάνωση της παραγωγής υβριδικού σπόρου της, διαδόθηκε ευρέως. Η πραγματικά μεγάλη επιτυχία της ετερώσεως στη ντομάτα στη Βουλγαρία οφείλεται στην επακόλουθη ερευνητική εργασία του Χρίστο Ντάσκαλοφ. Ανέπτυξε γραμμές ντομάτας μέσω διαειδικής διασταύρωσης (*S. racemigerum* × *S. esculentum*, ποικιλία Ζάρυα), οι οποίες είναι πολύ ρωμαλέες, πρώιμες, με υψηλή βιολογική αξία και ανθεκτικότητα στο *Cladosporium fulvum*, αλλά συγκριτικά μικροκαρπικές. Τέτοιες είναι οι Νο. 10, Πλόβντιβσκα κονσέρβα, XXIVa, XXIV-2, XXIV-13, 123 και άλλες. Στο F1 αυτών των γραμμών με μεγαλοκαρπικές ποικιλίες του *S. esculentum* ή με άλλες γραμμές, παρατηρείται πολύ ισχυρό ετερωτικό αποτέλεσμα και επαρκές μέγεθος καρπού. Με τη συμμετοχή του *S. pimpinellifolium*, δημιουργήθηκαν οι γραμμές Νο. 3 και Νο. 8, οι οποίες έχουν έντονη υβριδική δύναμη και ανθεκτικότητα στο *Corynebacterium michiganense*. Μέσω του συνδυασμού των δύο μεθόδων – διαειδικής διασταύρωσης και ετερώσεως, επιτεύχθηκε ετερωτικό αποτέλεσμα τόσο ως προς την ποιότητα και την ποσότητα των καρπών όσο και ως προς την ανθεκτικότητα. Ένα από τα πιο πολύτιμα F1 υβρίδια που δημιουργήθηκαν με αυτόν τον τρόπο είναι το Νο. 10 × Μπίσον, το οποίο κατείχε το 30% των εκτάσεων για πρώιμη παραγωγή στη Βουλγαρία· διανεμήθηκε επίσης στη Ρουμανία, την πρώην Γιουγκοσλαβία και την ΕΣΣΔ. Με αυτόν τον τρόπο, για ύστερη παραγωγή, δημιουργήθηκαν τα Νο. 10 × Ράτγκερς και Ογκόστα για ντομάτες για ξεφλούδισμα.

Το **1941**, ο σταθμός μετατράπηκε στο «Γεωργικό Ινστιτούτο Κηπουρικής, Άρδευσης και Καλλιέργειας Ρυζιού», και το **1943** έλαβε το όνομα «Γεωργικό Πειραματικό Ινστιτούτο Μάριτσα». Ένας αριθμός διαπρεπών επιστημόνων – Ακαδημαϊκοί Πάβελ Πόποφ, Χρίστο Ντάσκαλοφ, Ζέτσκα Ζέτσεβα και άλλοι – δημιούργησαν πάνω από 30 διαφορετικές πολύτιμες ποικιλίες λαχανικών, ζωοτροφών, ρυζιού, κ.λπ. Τα επιτεύγματα διαδόθηκαν γρήγορα και το ινστιτούτο καθιερώθηκε ως αυθεντική επιστημονική μονάδα.

Μετά το **1949**, ξεκίνησε η βελτίωση και η τελειοποίηση τεχνολογιών για απόκτηση υβριδικού σπόρου· οι μέσες αποδόσεις ανά μονάδα έκτασης επίσης αυξάνονταν συνεχώς. Αυτές οι επιτυχίες **τοποθέτησαν τη Βουλγαρία στην πρώτη θέση στον κόσμο ως προς τη χρήση ετερωτικών ποικιλιών σε μεγάλης κλίμακας πρακτική!**

Το **1956**, το ινστιτούτο μετατράπηκε σε Τομεακό Ινστιτούτο Λαχανικών και, μαζί με τους σταθμούς στη Γκόρνα Οριαχόβιτσα, Νεγκοβάν και Σαμόκοβ, έγινε μια πολύπλοκη επιστημονική οργάνωση για ερευνητικές και εφαρμοστικές δραστηριότητες σε λαχανικά, πατάτες, καρπούζια, πεπόνια, λουλούδια και μανιτάρια.

Στα επόμενα χρόνια, το ιστιπούτο ήταν η μονάδα που ανέλαβε με επιτυχία τις εργασίες της παραγωγής λαχανικών σε όλες τις κατευθύνσεις της. Αναπτύχθηκε εργαστηριακή εργασία, η οποία είναι σε αδιάσπαστη σύνδεση με τη βελτιωτική δραστηριότητα. Ιδρύθηκαν εργαστήρια φυσιολογίας και αγροχημείας λαχανικών. Βελτιώθηκε μεγάλος αριθμός ποικιλιών μπιζελιού, ντομάτας, πιπεριάς και φασολιού κατάλληλων για μηχανική συγκομιδή· αναπτύχθηκαν νέες βιομηχανικές τεχνολογίες για τη μηχανοποιημένη καλλιέργεια και συγκομιδή τους. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στη βελτιωτική και βελτίωση εργασία στη ντομάτα. Ξεκίνησε η αναζήτηση και μελέτη νέων δοτών γονιδίων ανθεκτικότητας, και αναπτύχθηκαν μέθοδοι δοκιμής και αξιολόγησης βελτιωτικού υλικού για ανθεκτικότητα σε διάφορες ασθένειες. **Αυτοί οι δότες γονιδίων χρησιμοποιούνται ακόμη και σήμερα στη βελτιωτική πρακτική στη Βουλγαρία και το εξωτερικό!**

Σήμερα, το Ι.Ε.Λ. «Μάριτσα» διαθέτει 1.900 ντεκάρια καλλιεργήσιμης γης, πάνω από 17,5 ντεκάρια θερμοκηπιακές κατασκευές με μεταλλικό σκελετό και 2,5 ντεκάρια θερμοκήπια με πλαστικό κάλυμμα. Κύριο μερίδιο στην επιστημονική έρευνα έχει η βελτίωση, η συντήρηση ποικιλιών και η σποροπαραγωγή λαχανικών.

Σημαντικό στάδιο στην ανάπτυξη του ιστιπούτου είναι η συμμετοχή του σε έργα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Έρευνας της Επιστήμης στο Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών, καθώς και έργα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Πλαισίων Προγραμμάτων – ΠΠ 6, ΠΠ 7 και Ορίζοντα 2020. Με τη βοήθεια αυτών των κεφαλαίων, έχει δημιουργηθεί μια σύγχρονη εργαστηριακή υποδομή, έχουν εκσυγχρονιστεί οι βλαστητήριες εγκαταστάσεις και οι θαλάμους φυτότρου, και έχουν κατασκευαστεί θάλαμοι για βραχυπρόθεσμη αποθήκευση σπόρων στους 4 °C. Σημαντικός αριθμός επιστημόνων έχει εξειδικευτεί σε κορυφαία Ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και ιστιπούτα. Εντός της δομής του Ι.Ε.Λ., χάρη σε ένα επιτυχημένο έργο στο πλαίσιο του προγράμματος PHARE, έχει ιδρυθεί Κέντρο Μεταφοράς Τεχνολογίας, σημαντική μονάδα με γνώμονα την πρακτική κατεύθυνση του ερευνητικού προγράμματος του Ι.Ε.Λ. «Μάριτσα».

Δομή